

Újraélesztés (CPR)

MRT 2011 (ERC 2010)

Dr. Fritúz Gábor
magyarországi CPR-AED-vezetőinstruktor
Magyar Resuscitációs Társaság (MRT)
egyetemi tanársegéd
Semmelweis Egyetem
Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika (AITK)

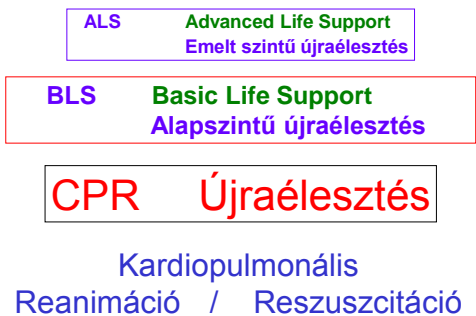

Az előadásban használt képek forrása: Magyar Máltai Szeretetszolgálat (MMSz) Merítékszolgálat, SE AITK, Magyar Resuscitációs Társaság (MRT), European Resuscitation Council (ERC)

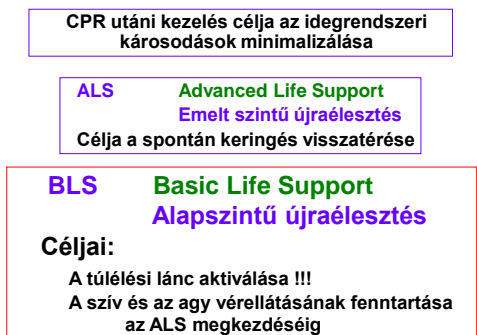
Az előadás céljai

- **Kórházi* alapszintű újraélesztés**
    - Segélyhívás szerepe
    - Mellkaskompressziók szerepe
    - Defibrilláció
    - Sürgősségi szemlélet: ABCDE-megközelítés
  - **Emelt szintű újraélesztés**
  - **Posztresuszitációs ellátás**
- Emberhez méltó túlélés
- **Kórházi* = a szervezett egészségügyi ellátás keretein belül**

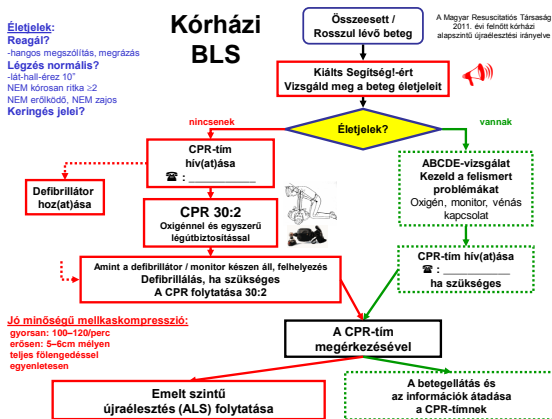
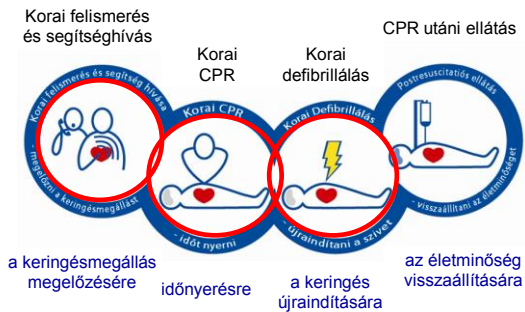
A protokollok 5 évente újraélednek

Cél: Homo sapiens

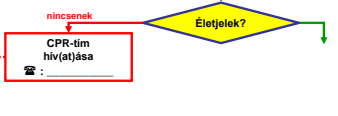

A túlélési lánc

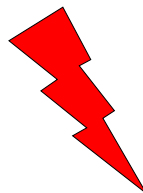
Életjelek:
 Reagál?
 -hangos megszólítás, megrázás
 Légzés normális?
 -lát-hall-érez 10"
 NEM kórosan ritka >2
 NEM erőlködő, NEM zajos
 Keringés jelei?

Kórházi BLS

Korai észlelés és segítség hívás

Az újraélesztő és az újraélesztett biztonsága

- Kerüljük el
- Környezeti veszélyek:
  - Elektromosság
  - Víz
  - Mérgezés
    - gázok, vegyszerek (!)
  - Fertőzés

Összeesett / Rosszul lévő beteg

SEGÍJT-SÉÉÉÉG!!!

Korai észlelés

Jóóó reg-geelt!

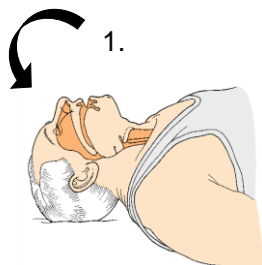
Hangos megszólítás

+

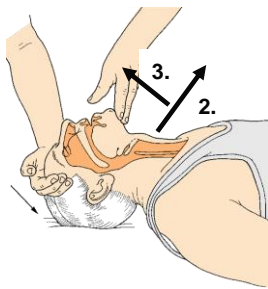
óvatos, de határozott megrázás

A képek forrása: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Mentőszolgálat

A fej hátraszegése

Az áll megemlése

Átjárható légutak mellett
Normális-e a légzés?

- Nézd - Hallgasd – Érezd
 10 másodpercig és hozz döntést:

Amennyiben a légzés

- erőlködő,
- zajos,
- vagy ritka (azaz 10 mp alatt nincs legalább 2 légvétel),

hívd (hívasd) a CPR-tímet újraélesztéshez, és – amennyiben van – hozz (hozass) AED-t

A gaspolás nem légzés, hanem keringésmegállással egyenértékű jel!!!

„Hívd / Hívj az Újraélesztő Tímet ! ”

- Ha nincs kivel hívatni,

Te magad telefonálj!

- Könnyen megjegyezhető szám
- Egyenirányított telefonvonal

„Hívd (hívj) az Újraélesztő tímet ! ”

- Saját név

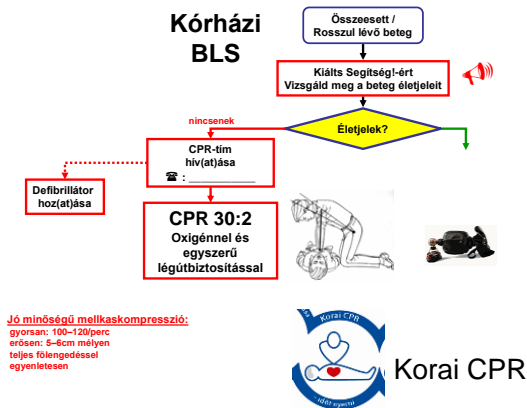
- Mi történt:

– „**Megkezdett ÚJRAÉLESZTÉSHEZ**”

- Hol vagyunk

- Hogyan találunk ide
- Pontosan (épület, emelet, folyosó, helyiség)

Minőségi mellkaskompresszió

- **MINDENKI** komprimáljon
- **Legalább 100/perc** (max. 120/min)
- **Legalább 5 cm mélyen** (max. 6cm)
- **Teljes felengedés**
- **Egyenletes mozgás**
- Megszakítások minimalizálása (kommunikáció)
- Visszajelzést adó eszközök

Percenként **100-120-szor, 5-6 cm** mélyen

A mellkas közepén, azaz a szegycsont alsó felén,
nyújtott könyvekkel

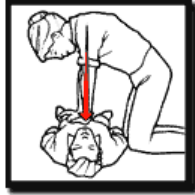
Mellkasi kompressziók

Tenyerünk kéztői részével nyomjuk
a szegycsont alsó felét

Mellkaskompressziók

A mellkaskompresszió számolása

- Egy – és – Két – és – Hár' – és – Négy – és – **Ot – és** – 1 – és – 2 – és – 3 – és – 4 – és – **10** – és – 1 – és – 2 – és – 3 – és – 4 – és – **15** – 1 – és – 2 – és – 3 – és – 4 – és – **20** – és – 1 – és – 2 – és – 3 – és – 4 – és – **25** – 1 – és – 2 – és – 3 – és – 4 – és – **30**
- ...

Stayin' alive...

Kemény alapon

Deszkaágyban lehet hatékonyan komprimálni
Hálós ágyból célszerű a padlóra helyezni

A hatékonyság fenntartása érdekében a
mellkaskompressziót **1-2 percenként** mindig
másik segélynyújtó végezze!
Cseréljünk **1-2 percenként!**

Befúvásos lélegeztetés

- Fej hátra
- Áll előre
- Orr befog

- Folyamatos befúvás az illető szájába *1 másodpercig*
- **2 befúvás = max. 5 mp**
(mellkaskompressziós szünet)

Lélegeztetés ballon-szelep-maszkkal

Minden
kórházi
osztályon
álljon
folyamatosan
rendelkezésre
használható
ballon-maszk

Csak-mellkaskompresszióval végzett újraélesztés (CoCPR)

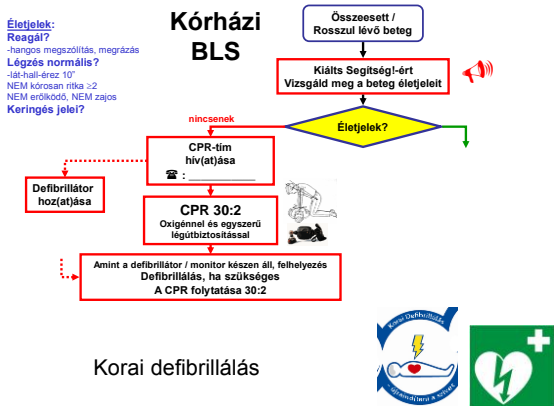
- Kórházon kívül / kardiális eredet
- Az első néhány percben
- Ha nem tud / nem akar befújni
- Telefonos CPR
- Jobb, mintha semmi sem történne

Meddig végezzük a BLS-t?

- Míg a szaksegítség meg nem érkezik és átveszi a páciens
- Siker
  - Normálisan léghzik / életjelenségeket mutat a beteg
- Elfáradtunk

Újraélesztést nem végzünk

- Senyvesztő betegség végstádiuma
- Biológiai halál biztos jelei
- (A „beteg” önrendelkezése)
- Élettel összeegyeztethetetlen sérülés

Defibrillálás

A keringésmegállást okozó szívritmuszavarok egy része (pl.: kamrafibrilláció) elektromos sokkolással megszüntethető

A korai defibrillálás jelentősen javítja a túlélési esélyt

Külső automata (félautomata) defibrillátorral bárki le tud adni elektromos sokkot

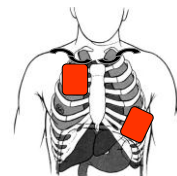
Külső (fél)automata defibrillátor (AED)

- Amíg a CPR-tím odaér, addig is tud defibrillálni, aki ott van!
- Elemzi a szívritmuszavart, eldönti, szükséges-e az elektromos sokk
- Indokolt esetben tudunk vele sokkolni
- **Figyelem!**
Sokkoláskor senki nem érhet a beteghez !!!
- Biztonságos, gyorsan alkalmazható, egyszerű

AED használata

- **BEKAPCSOLÁS**
- **Hangutasítások követése**
  - **elektrodák felragasztása**
  - **RITMUSELEMZÉS**

- ha indokolt, **SOKKOLÁS !**
Körbenézés, hogy sokkoláskor senki ne érjen a beteghez !!!
utána azonnal mellkaskompresszió
- ha sokk nem indokolt: **mellkaskompresszió**

...és ha 3x akar sokkolni ?
Akkor biztonság miatt hagyjuk, hogy az AED irányítson, azaz sokkoljon

Vigyázat, sokkolás!

A kép forrása: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Mentőszolgálat

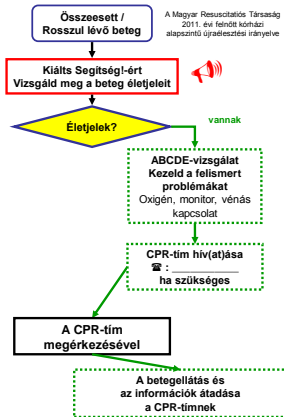
Gyermek alapszintű újraélesztése

- Mindent ugyanúgy, mint felnőttnél !!!
  - A mellkast az egyharmadával nyomjuk le
  - Arányosan kevesebb levegőt fújunk be

Mindent ugyanúgy

Életjelek:
 Reagál?
 -hangos megszólítás, megrázás
 Légzés normális?
 -lát-hall-érez 10"
 NEM kórosan ritka >2
 NEM erőlködő, NEM zajos
 Keringés jelei?

Kórházi BLS

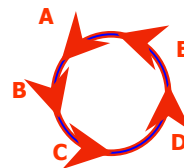

A valóban korai észlelés és segítségnyújtás

Az A-B-C-D-E megközelítés Gyors állapotfelméréshez Csekklista kritikus állapotú beteghez

Airways	A...	Légút
Breathing	B...	Légzés
Circulation	C...	Keringés
Disability	D...	Idegrendszer
Exposure	E...	Egész test / eset

Ismételt vizsgálatok

Hívd az újraélesztő csapatot

ami ilyen esetben sürgős intenzív konzíliumot ad, és ha szükséges, be is avatkozik

A Légűtfenntartás zavara	Idegrendszer	D
B Légzés	Hirtelen rosszabbodik	
B Légzéskéllés	Bármilyen váratlanul bekövetkező „riasztó” változás	E
B Légzésszám túl kevés / túl sok	„csak aggódtam”	
C Keringés		
C Keringésleállás		
C Pulzus / Vérnyomás túl kevés / túl alacsony		
C túl magas		

Bristow PJ, Hillman KM, Simmons GE. Rates of in-hospital arrests, deaths and intensive care admissions: the effects of a medical emergency team. Med J Aust 2000;173(5):236-40.

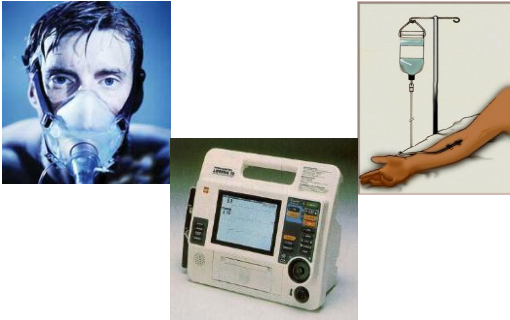
Melyik a legjobb újraélesztés?

Amit el sem kell kezdeni, mert **SIKERÜL MEGELŐZNI** a keringésmegállás bekövetkezését

A veszélyeztetett állapotú páciens felismerése: **A-B-C-D-E -vizsgálata**

O - M - V

- Oxigén
- Monitor
- Véna

Kórházi BLS

- A veszélyeztetett páciensek azonosításának és kezelésének javítása
  - A személyzet képzése
  - Gyakori észlelés
  - Világos riasztási rendszer
  - Gyors segítség
  - Belső kommunikáció javítása
  - DNAR (Do not attempt resuscitation)
  - Páciensre lebontott dokumentált észlelési terv

Kommunikáció szakmán belül

S B A R

- Betegátadás
- Referálás egy betegről
- Etc.

A nem-technikai készségek
Non-technical skills (NTS)

40

Hatékony kommunikáció
szakmán belül

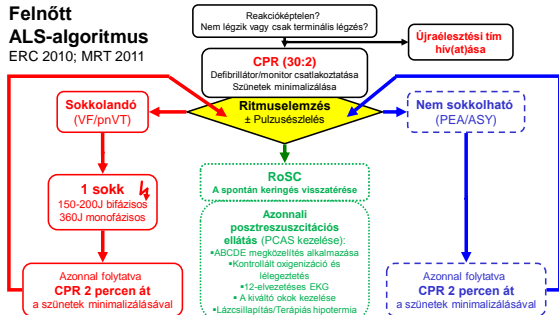
- R** Recommendation
4. Javaslatok
- A** Assessment
3. Állapotfelmérés
- B** Background
2. Betegségelőzmény
- S** Situation
1. Szituáció

41

Súlypontok a BLS-ben

- Rizikóazonosítás és megelőzés
Kórházban és kórházon kívül is
- Világos riasztási rendszer
- Mellkaskompressziók
100-120/perc
5-6 cm mélyen
Teljes felengedés, egyenletesség
- Lélegeztetés
2 befúvás = max. 5 mp
mellkaskompressziós szünet

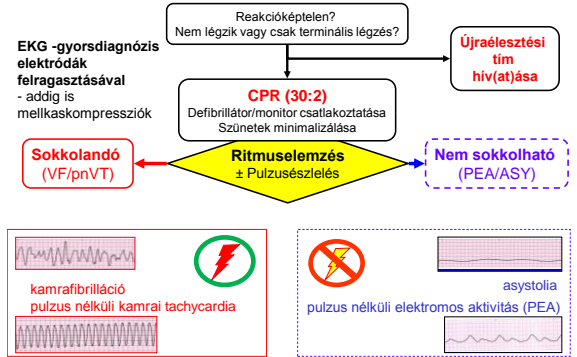
Felnőtt ALS-algoritmus
ERC 2010; MRT 2011

Emelt szintű újraélesztés során

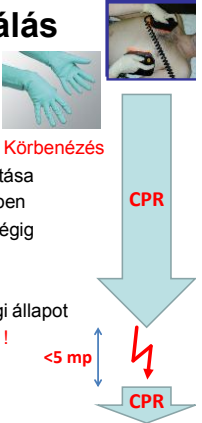
- Jó minőségű mellkaskompressziók (frekvencia/mélység/lelendés)
- A mellkaskompressziók megszakításának idejére a leendő előrevezetés
- O₂ adása: Emelt szintű légútbiztosítás? Kapnográfia?
- Folyamatos mellkaskompressziók izolált légút esetén
- Vénis kapcsolati (intravénás, intraoszeális); Adrenalin 3-5 percenként
- A reverzibilis okok (4H-4T) rendezése

Az ALS egy EKG-monitor irányított tevékenység, ahol a fő kérdés 2 percenként: **Sokkolandó vagy nem sokkolható?**

Manuális defibrillálás

- Energia kiválasztása
- Gél (lapgél) felhelyezése
- 1. figyelmeztetés:
  - „VIGYÁZAT TÖLTÉS!” + Töltés + Körbenézés
  - Szabadon áramló oxigén eltávolítása
- Töltés a defibrillátor felett a levegőben
- Töltés alatt mellkaskompressziók végig
- 2. figyelmeztetés:
  - „VIGYÁZAT, SOKK KÖVETKEZIK!”
  - Elektrodák rászorítása, kilégszívó állapot
  - Körbenézés ellenőrzés (monitor is) !
  - Sokk, (Lapátok visszahelyezése)
  - CPR folytatása 2 percig ☺

4 H – 4 T

- Potenciálisan reverzibilis okok**
- gondoljunk rá, ismerjük fel és kezeljük!
  - ismeretük a megelőzésben is segít !
- Hipoxia
  - Hipovolémia
  - Hipo/hiperkalémia & metabolikus okok
  - Hipotermia
  - Tenziós pneumotorax
  - Tamponád (szív)
  - Toxinok
  - Trombózis (koronária v. pulmonális)

Gyógyszeres terápia ALS során

- **Adrenalin = Epinephrin = Tonogen**
  - Emeli a perifériás rezisztenciát, ezzel az RR_{diasztolés}-t növeli
  - Keringéscentralizáció - Javítja a kompressziók határfokát!
  - 1 mg / 3-5 min iv.
  - VF/VT: először a 3. sokk UTÁN
  - ASY/PEA: amint van rá lehetőség
  - Ennél nagyobb dózisban a neurológiai prognózist rontja
- **Amiodaron: a 4. sokk előtt**
- **NaHCO₃: acidózisban vagy TCA-kumuláció esetén**
TCA: triciklikus antidepresszáns
- **Fibrinolízis: tüdőembólia esetén**
- **Atropin: már NEM adjuk CPR során!**

Posztreszuszcitációs terápia

A neuroprotektív jegyében minden paraméter normalizálásra törekszünk

- Intenzív osztály
- Idegrendszeri görcsgátlás
- ABCDE

Posztreszuszcitációs terápiás hipotermia

Eszméletlen felnőtt
Cél T_{mag}: 32-34 °C
Időtartam: 12 – 24 (– 48) óra
A hipotermia indukciója:
30 ml/ttkg
4°C kristalloid (Ringer)
-1,5 °C
30 min

A CPR szervezése

- **SZEMÉLYI**
  - 1 CPR-tím vezetésében járatos orvos / mentőtiszt
  - 2-3 CPR-ben gyakorlott tímtag
- **TÁRGYI**
  - Mobil manuális defibrillátor
  - CPR-táska

BÁRMIKOR BEVETHETŐ KÉSZÜLTSG

Intrahospitálisan: CPR-tím

III. KRSS (Kórházi Reanimációs és Sürgősségi Szolgálat)

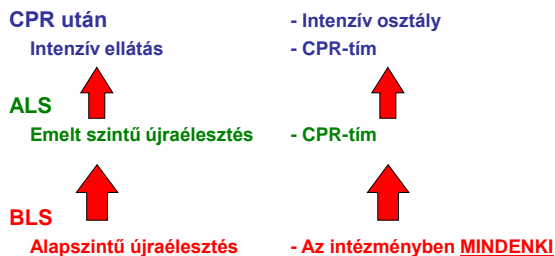
„Hívd a CPR-tímet ! ”

- Könnyen megjegyezhető, az intenzív / sürgősségi osztályra egyenirányított újraélesztési telefonvonal
- Sürgősségi funkciója is van: a veszélyeztetett állapotú pácienshez is ugyanaz a szám / tím hívható!

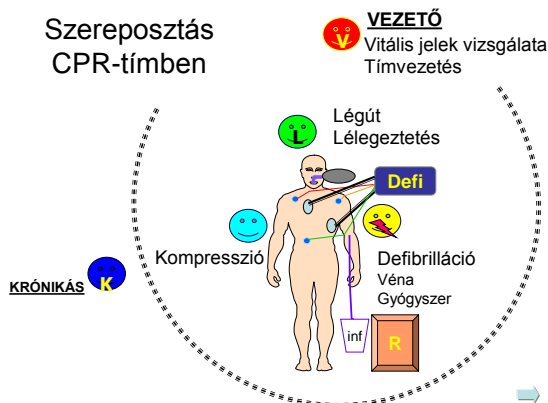
Tím-munka újraélesztés során

- **Tímvezető**
  - tímvezetés (főfeladat)
  - utasításai
    - lényegre törőek
    - személyre szólóak
  - ismeri a protokollt
  - vitális jelek vizsgálata
- **Tímtag (2-3 fő)**
  - ismeri a protokollt
  - utasítást végrehajtja
  - visszajelent
  - kerüli az „ötletelést”
  - sz. e. „javasol”

Az újraélesztés folyamata

Szereposztás CPR-tímben

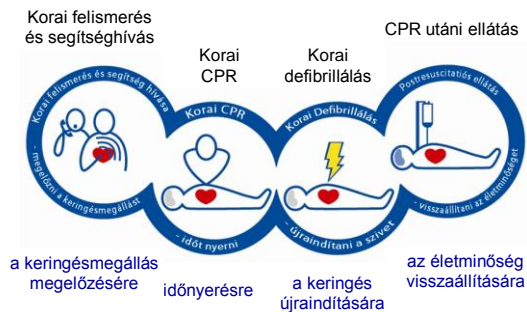
Csapatmunka, mint olyan

- Csapatmunkát gyakoroljunk csapatban!
  - Készségek
  - Esetek
- Gyakori helyzetek
  - Rutin – algoritmusok begyakorlása
  - Technikai és nem-technikai készségeket együtt
  - Kommunikáció csiszolása

A „dream teamek” nem születnek, hanem építik őket

A túlélési lánc

Az előadásban használt képek forrása: Magyar Máltai Szeretetszolgálat (MMSz) Mentőszolgálat, SE AITK, Magyar Resuscitációs Társaság (MRT), European Resuscitation Council (ERC)